

Polemika

Prilog raspravi »Klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi«

Pukovnik mr MILISAV SEKULIĆ

U članku se polemiše sa stavovima pukovnika u penziji dr Gavrila Pupića izloženim u radu »Klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi«. Analizirajući klasifikacije komandno-štabnih ratnih vežbi prema svim kriterijumima i neke stavove pukovnika Pupića, autor ovog članka smatra da neke od izvedenih klasifikacija nisu u saglasnosti sa polazištima na koje se Pupić poziva. U polemici se zastupa stav da pukovnik Pupić razmatra komandno-štabne ratne vežbe na klasičan i unekoliko prevaziđen način. Autor uočava zanemarivanje naučnog postupka i oslanjanje prvenstveno na praksu pripremanja i izvođenja komandno-štabnih ratnih vežbi u vojnim školama. Argumentaciju nalazi u nedovoljnoj određenosti kriterijuma za klasifikaciju i neadekvatnosti nekih kriterijuma podele.

Autor se osvrće na nekritički odnos pukovnika Pupića prema postojećoj organizaciji i rukovođenju komandno-štabnim ratnim vežbama. Predimenzioniranost mesta i uloge organa i rukovodstava tzv. civilnih struktura u komandno-štabnim ratnim vežbama i zalaganje za skoro istovetnu ulogu ovih organa u tim vežbama sa ulogom komandi — štabova, kao i pridavanje neprimerenog značaja ulozi posredničkog aparata, ključni su stavovi pukovnika Pupića sa kojima se autor ne slaže. Autor se zalaže za racionalizaciju komandno-štabnih ratnih vežbi pre svega putem kritičkog preispitivanja njihovog mesta i uloge u obučavanju organa i rukovodstva društveno-političkih zajednica, društveno-političkih organizacija i organizacija udruženog rada.

U »Vojnom delu« br. 4/89. pukovnik u penziji dr Gavriilo Pupić u članku *Klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi*, polazeći od zaključka da »sadašnja podela KŠRV u važećoj normativnoj literaturi ne odgovara narašlim potrebama i složenosti problematike«, nudi novu podelu komandno-štabnih ratnih vežbi.¹ Pri tome autor naglašava da u svojoj podeli KŠRV polazi od »određenih pravila klasifikacije, dostignutog stepena razvoja koncep-

¹ »Vojno delo« br. 4/89, str. 64—82.

cije i doktrine opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, strategije oružane borbe i strategije ONO i DSZ, razvoja operatike, taktike, kao i zahteva vojne andragogije i metodologije ratne veštine«. ²

Navedena tvrdnja je povod moga uključivanja u polemiku. Neke podele koje autor obrađuje u svom članku nisu u saglasnosti sa navedenim polazištima. Pored toga, jedan deo obrazloženja podela KŠRV nije konzistentan. Upotreba nekih termina je prevaziđena, klasična i u celini neadekvatna postojećoj praksi. U članku ima manji broj tvrdnji koje nemaju podlogu ni u teoriji ni u praksi.

Polemički osvrt ima za cilj da na osnovu dostignuća teorije ratne veštine i prakse pripremanja i izvođenja KŠRV ukaže na postojanje nedorečenosti u klasifikaciji KŠRV u članku pukovnika dr Gavрила Pupića uz navođenje potrebne argumentacije i ličnog viđenja nekih problema pokrenutih u članku.

KLASIFIKACIJA ILI PODELA KOMANDNO-ŠTABNIH RATNIH VEŽBI

Naziv članka čitaoca navodi na očekivanje da će se njegov sadržaj odnositi na pokušaj da se uz pomoć klasifikacije kao naučne metode mišljenja i istraživanja izvede postupna i potpuna podela komandno-štabnih ratnih vežbi. To podrazumeva podelu prema kriterijumima koji izražavaju značajne karakteristike komandno-štabnih ratnih vežbi. Da bi se utvrdili kriterijumi klasifikacije, neophodno je bilo prethodno utvrditi valjanu definiciju KŠRV, na osnovu čega je moguće uočiti karakteristike po kojima se može vršiti klasifikacija. Postojanje valjane definicije javlja se i kao uslov za kritički osvrt na postojeću klasifikaciju KŠRV sadržanu u uputstvenim dokumentima.

Iz sadržaja članka očigledno je da autor nije imao takav pristup, što je, logično, uticalo na pojavu nekonzistentnosti u ponuđenoj klasifikaciji. Autor se opredelio na više

² Isto, str. 66.

ili manje zdravorazumski i iskustveni pristup koji unapred podrazumeva da su kriterijumi po kojima vrši klasifikaciju KŠRV validni i da predstavljaju svojstva (karakteristike) KŠRV koja mogu služiti kao osnov za njihovu podelu. Ako bi navedena pretpostavka bila tačna, onda bi klasifikacija koju predlaže autor bila valjana. Ali, kako pretpostavka nije rezultat utvrđenog naučnog postupka, onda ni ponuđena klasifikacija ne može imati pouzdanu ocenu svoje valjanosti.

Polazište autora za klasifikaciju KŠRV je neargumentovana tvrdnja da »sadašnja podela KŠRV u važećoj normativnoj literaturi ne odgovara naraslim potrebama i složenosti problematike koju tretira ova vrsta vežbi. Postojeća klasifikacija KŠRV izvršena je prema broju vežbajućih strana, vežbajućih nivoa komandi—štabova i mestu izvođenja, a drugi aspekti klasifikacije, kao što su, na primer: raznovrsnost učesnika, cilj, bitne karakteristike programiranih vežbi i neki drugi, nisu obuhvaćeni«.³

Autor nije ni pokušao da čitaocu ponudi argumentaciju na bazi koje je došao do zaključaka iznetih u navedenoj tvrdnji. Ako je cilj članka bio klasifikacija KŠRV, onda je neophodno bilo postojeću klasifikaciju KŠRV podvrgnuti kritičkoj analizi primenom naučnog postupka.

Autor slično postupa i kada se opredeljuje za kriterijume na osnovu kojih se može vršiti *podela komandno-štabnih ratnih vežbi*. Prema autoru to su: raznovrsnost učenika, bitne karakteristike programirane problematike, planirani cilj i težišni zadaci, nivo komande-štaba koji rukovodi vežbom, mesto izvođenja, broja vežbajućih strana i broja vežbajućih stepena komandi-štabova učesnika vežbe.⁴ Mada autor tvrdi da navedene kriterijume utvrđuje »polazeći od određenih pravila klasifikacije, dostignutog stepena razvoja koncepcije i doktrine opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, strategije oružane borbe i strategije ONO i DSZ, razvoja operatike, taktike, kao i zahteva vojne andragogije i metodologije ratne veštine«,⁵ u članku se to ničim ne potvrđuje. Mislim da je ponuđena klasifikacija

³ Isto, str. 64.

⁴ Isto, str. 66.

⁵ Isto.

KŠRV napravljena bez pozivanja na bilo koje polazište koje autor navodi.

Čini se da je autor navedene kriterijume za podelu KŠRV odredio polazeći pre svega od prakse izvođenja tih vežbi. Navedeni kriterijumi nisu rezultat istraživačkog postupka i u postojećim definicijama KŠRV najveći broj od njih nije sadržan.

Nedovoljna određenost kriterijuma za klasifikaciju KŠRV doprinela je pojavi određenih nelogičnosti u nekim od ponuđenih podela. Prema autoru, prema raznovrsnosti učesnika, KŠRV mogu biti: (1) zajedničke KŠRV komandi JNA, štabova TO i organa društveno-političkih zajednica i društveno-političkih organizacija i (2) posebne KŠRV komandi JNA, odnosno štabova Teritorijalne odbrane.

»Raznovrsnost učesnika« u KŠRV kao kriterijum podela nije adekvatan za ponuđenu podelu. Učesnici KŠRV mogu biti komande JNA, štabovi TO i organi rukovođenja u društveno-političkim zajednicama. Po tom kriterijumu, KŠRV se mogu podeliti na: (1) KŠRV u kojima učestvuju svi navedeni subjekti; (2) KŠRV u kojima učestvuju komande JNA i TO bez učešća organa rukovođenja u DPZ, i (3) KŠRV koje izvode samostalno komande JNA i štabovi TO sa ili bez učešća organa rukovođenja u društveno-političkim zajednicama. Zajedničke KŠRV nisu samo one u kojima učestvuju svi navedeni subjekti, nego su to i KŠRV koje zajednički izvode komande JNA i štabovi TO, a i KŠRV koje izvode komande i štabovi odvojeno, ali sa učešćem organa društveno-političkih zajednica.

Posebne KŠRV bile bi one koje samostalno izvode komande JNA i štabovi Teritorijalne odbrane.

Umesto kriterijuma »raznovrsnosti učesnika« adekvatniji bi bio kriterijum koji bi omogućavao podelu KŠRV na zajedničke i samostalne (kriterijum skupnosti ili kriterijum organizovanja).

Kao kriterijum (osnovu) za klasifikaciju KŠRV autor navodi »karakter programirane problematike« i po toj osnovi ih deli na KŠRV sa opštom problematikom određenog vida, odnosno oblika borbenog dejstva, pre svega

operacije (boja) i KŠRV sa specijalističkom problematikom.⁶

Navedena podela je veoma neodređena i nejasna. Nejasno je šta autor podrazumeva pod »karakterom programirane problematike«. Čitalac može pod »karakterom programirane problematike« podrazumevati sadržaje po kojima se vrši obučavanje kroz pripremu i izvođenje KŠRV, a može pomisliti da postoje neki unapred utvrđeni »programi problematike« po kojima se izvode komandno-štabne ratne vežbe. Posebno je nejasno šta je obeležje neke programirane problematike, a bez toga je nemoguće razumeti osnovanost podele na KŠRV sa opštom i specijalističkom problematikom.

U praksi se nisu opravdali pokušaji da se KŠRV dele na opšte i specijalističke. To potvrđuje i predlog dr Gavрила Pupića. Sve KŠRV su oblik tzv. operativne obuke. U njima se obučavaju komande-štabovi oružanih snaga za planiranje i vođenje oružane borbe. Ne može biti neke KŠRV u kojoj neće biti boja i operacije. Iz članka dr Gavрила Pupića ne vidi se po kome se to »karakteru programirane problematike« razlikuje »specijalistička« KŠRV od KŠRV sa opštom problematikom. Umesto da se vide razlike u »karakteru programirane problematike«, autor kao osnovnu razliku navodi netačnu tvrdnju: »Specijalistička problematika karakteristična je za KŠRV koju mogu izvoditi vidovi oružanih snaga, kao i štabovi TO radi osposobljavanja sopstvenih komandi, štabova i njihovih organa po stručnim i posebnim nastavnim sadržajima i drugim zadacima. Istovremeno, takve vežbe mogu korisno da posluže za pripremanje starešina RV i PVO i RM za uspešno učestvovanje na KŠRV sa jedinicama Kopnene vojske«.⁷

Iz navedene tvrdnje mogli bi se, između ostalog, zaključiti: (1) da postoje KŠRV koje izvode vidovi, i (2) i da se starešine RV i PVO i RM kroz KŠRV sa specijalističkom problematikom pripremaju za učešće u KŠRV sa jedinicama Kopnene vojske.

⁶ Isto, str. 72.

⁷ Isto, str. 73.

Mislim da navedene tvrdnje nisu opravdane. U posleratnom periodu u našim oružanim snagama nije izvedena nijedna KŠRV bilo kog vida. Pored toga, za učešće na KŠRV nijedan starešina bilo kojeg vida ne priprema se izvođenjem neke »svoje« KŠRV, nego raznim vrstama teorijske i praktične obuke — trenažima, komandantskim putovanjima, štabnim ratnim vežbama kao oblicima primenjene obuke komandi-štabova.

Ako kriterijum »karakter programirane problematike« poistovetimo sa kriterijumom sadržaja KŠRV (sadržajima obučavanja), onda ne bi bilo prihvatljivo govoriti da postoje vidovske komandno-štabne ratne vežbe. Prema sadržaju sve su KŠRV intervidovske, jer u ONOR-u nema operacije koju bi izvodile same (isključivo) snage jednog vida oružanih snaga. Sadržaj KŠRV opredeljuje tema vežbe, a ne vrste komandi-štabova i njihova pripadnost određenom vidu oružanih snaga. Argumentacija o nelogičnosti kriterijuma »karakter programirane problematike« nalazi se i u autorovim tvrdnjama. Prema njemu, u »specijalističke« KŠRV mogu se svrstati i vežbe koje se izvođe radi proigravanja nekog posebno značajnog problema, kao što su, na primer, protivvazдушna odbrana, diverzantska dejstva, pozadinsko obezbeđenje i dr. Prema ovom stavu, KŠRV mogli bismo deliti na: (1) KŠRV za protivvazдушnu odbranu; (2) KŠRV za protivoklopnu borbu; (3) KŠRV za diverzantska dejstva; (4) KŠRV za pozadinsko obezbeđenje, itd.

Posebno je značajno ukazati da su KŠRV oblik obučavanja komandi-štabova kao celina. Neprihvatljivo je organizovati KŠRV na kojoj bi se obučavali samo organi pozadine ili organi nekog ili nekih rodova. To treba da bude sadržaj grupnih trenaža i drugih oblika primenjene obuke.

Podela KŠRV prema »nivou komande koja rukovodi vežbom« nije usaglašena sa dostignutim nivoom organizacione izgradnje vojne organizacije i sistema rukovođenja i komandovanja. Pored toga, autor nije kritički razmotrio iskustva iz prakse pripremanja i rukovođenja komandno-štabnim ratnim vežbama.

Sistem rukovođenja i komandovanja je ustrojen na tri nivoa: strategijski, operativni i taktički. Komandno-štabne ratne vežbe na strategijskom nivou mogu planirati i njima rukovoditi nadležni organi SSNO i komande vojnih oblasti. U tim KŠRV mogu se obučavati organi SSNO i komande strategijskog nivoa, ako vežbe planira i organizuje Savezni sekretarijat za narodnu odbranu. Ako KŠRV organizuju i njom rukovode komande vojnih oblasti, onda se u njima obučavaju komande-štabovi operativnog nivoa. Komandno-štabne ratne vežbe mogu planirati i njima rukovoditi komande-štabovi operativnog nivoa i tada se u njima obučavaju komande-štabovi taktičkog nivoa.

Prema važećoj normativnoj literaturi, KŠRV mogu planirati i njima rukovoditi i komande najviših Združenih jedinica (komande divizija) i štabovi TO operativnih zona. U tim KŠRV obučavaju se komande brigada, pukova i opštinski štabovi Teritorijalne odbrane. Međutim, izvršena organizacijska dogradnja jedinica JNA i TO i iskustva iz dosadašnje prakse planiranja i rukovođenja komandno-štabnim ratnim veštinama ukazuju na potrebu da se kritički preispita do sada važeći stav da KŠRV mogu rukovoditi i komande divizija i štabovi TO operativnih zona.

Ako bi se zadržao kriterijum podele KŠRV prema nivou komande koja rukovodi vežbom, bilo bi uputno prihvatiti da KŠRV mogu da planiraju i njima rukovode samo komande strategijskog i operativnog nivoa — za komande-štabove oružanih snaga čije bi se jedinice angažovale u izvršavanju operacije-boja u zajedničkim zonama odgovornosti.

Komande-štabovi taktičkog nivoa ne bi trebalo da se pojavljuju kao organizatori i rukovodstva KŠRV u kojima bi učestvovala njima potčinjene komande-štabovi.

Zaključno se može reći da se dr Gavriilo Pupiće, prilikom podele KŠRV, nije u potpunosti koristio klasifikacijom kao naučnom metodom.

KRITIČKI OSVRT NA PREVAZIĐENE I NETAČNE STAVOVE O KOMANDNO-ŠTABNIM RATNIM VEŽBAMA

U članku dr Gavрила Pupića vidno je nekritičko preuzimanje nekih važećih stavova o komandno-štabnim ratnim vežbama. Pored toga, neke tvrdnje nemaju utemeljenje ni u teoriji ni u praksi. Pokušaću da ukažem samo na neke važnije.

Autor je prihvatio postojeću organizaciju i rukovođenje KŠRV kao dobru i nije predložio ništa u smislu njene dogradnje i usavršavanja. Međutim u praksi se pokazalo da je organizacija priprema i rukovođenja KŠRV glomazna i preširoka. Uz to ona je neracionalna. Karakteriše se postojanjem paralelizma u odnosima onih organa koji su nadležni da organizuju KŠRV i njima rukovode. Stoga se cilj pripremanja i izvođenja KŠRV nepotrebno proširuje, zbog čega se samo delimično ostvaruje.

Polazište za utvrđivanje mesta i uloge rukovodstva KŠRV mora biti stav da su KŠRV najviši i najsloženiji oblici obuke komandi i štabova oružanih snaga kao celina, i to u planiranju i izvođenju operacija i bojeva. Navedeni stav treba da je ključni i od njega se ne bi smelo odstupati.

Operacije i bojeve planiraju i izvode komande i štabovi, a ne organi DPZ i organi društveno-političkih organizacija. Uključivanje u KŠRV drugih organa, pored komandi i štabova oružanih snaga treba da je u funkciji obučavanja komandi-štabova u planiranju i izvođenju operacija. O obimu i načinu uključivanja organa DPZ i DPO treba da odlučuju komande i štabovi u čijoj je nadležnosti planiranje i rukovođenje komandno-štabnim ratnim vežbama.

Za svaku KŠRV treba imati samo jednog glavnog rukovodioca. To je komandant jedinice čija komanda-štab organizuje i rukovodi vežbom. Glavni rukovodilac KŠRV ne treba da ima sebi ravne rukovodioce vežbe iz tzv. drugih struktura. Dosadašnja podela rukovodstva po »strukturama« pokazala se neosnovana i neracionalna. Rukovodstvo treba da je jedinstveno i što malobrojnije. Nije osnovano tvrditi kako »*rukovodioci KŠRV u svakoj strukturi delu-*

ju na osnovu zajedničke zamisli dejstva strana«. ⁸ (podvukao M.S.) Zašto bi zamisao po kojoj se izvodi jedna KŠRV bila »zajednička«? U praksi nikad se nije ni pravila »zajednička zamisao« nego zamisao za KŠRV je uvek stvar glavnog rukovodioca vežbe. Obaveza je rukovodilaca iz drugih struktura da se upoznaju sa zamisli za KŠRV i da u duhu nje organizuju uključivanje organa iz svog sastava u vežbu.

Karakteristično je da i pored velikog broja pripremljenih i izvedenih KŠRV još nismo precizno odredili vrste, način i obim učešća tzv. civilnih struktura. To na svoj način potvrđuje i sadržaj članka »Klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi«. Da li je uopšte adekvatan naziv »civilne strukture«? Šta su to »civilne strukture« kada su u pitanju komandno-štabne ratne vežbe? Termin »civilne strukture« treba zameniti adekvatnijim. Sa aspekta potreba KŠRV realnija je upotreba termina »ratna rukovodstva društveno-političkih zajednica«.

Kakve veze sa rukovođenjem KŠRV imaju društveno-političke organizacije, odnosno njihova rukovodstva? Nema osnova za neka nastojanja da se u KŠRV uključuju organi društveno-političkih organizacija i organizacija udruženog rada. *Zar je KŠRV pogodna forma da se organi organizacija udruženog rada obučavaju za svoje zadatke u ratu?* Isto pitanje se odnosi i na organe društveno-političkih organizacija.

Sa aspekta obučavanja komandi i štabova u planiranju i vođenju operacija i bojeva metodom KŠRV, potrebno je analizirati način učešća u vežbama predsedništava DPZ i sekretarijata za narodnu odbranu. Svi drugi organi treba da se obučavaju za ratne zadatke putem drugih, njima primerenijih oblika obučavanja (a ne KŠRV), koje sami treba da organizuju i provode.

Nije opravdan stav da se u planiranje KŠRV uključuju rukovodstva DPZ i DPO, a još manje je opravdana tvrdnja da se »suština rada u dinamici KŠRV sastoji u zajedničkom procenjivanju situacije nastale nakon donošenja odluka, rešenja vežbajućih struktura ...« ⁹ Zašto su potrebne

⁸ Isto, br. 67.

⁹ Isto, str. 70.

»zajedničke procene«? Zar procene u KŠRV ne vrše organi rukovodstva u okviru odobravanja odluka i njihove realizacije?

Gavrilo Pupiće se zalaže da se čak i naziv KŠRV zameni nazivom »*zajednička ratna vežba (ZRV) komandi-štabova oružanih snaga i rukovodećih organa društveno-političkih zajednica i društveno-političkih organizacija*«, ¹⁰ samo zato da bi to više odgovaralo potrebama tzv. civilnih struktura. *Za tako nešto nema nikakvog opravdanja.* Komandno-štabne ratne vežbe jesu i treba da ostanu oblik obuke komandi i štabova oružanih snaga u pripremi i izvođenju oružane borbe.

Neke autorove tvrdnje nisu tačne. To se može videti iz sledećeg dela teksta: »Pripremu i izvođenje KŠRV na *strategijskom nivou* karakterišu: (1) nosioci planiranja, organizovanja i izvođenja vežbe su najviši organi Federacije (Predsedništvo SFRJ i CK SKJ, Savezno izvršno veće, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, kao štabni organ Vrhovne komande i dr.) ili komanda strategijske grupacije kada se ona obrazuje, uz učešće odgovarajućih organa društveno-političkih zajednica, društveno-političkih organizacija, organizacija udruženog rada i drugih struktura društva ... (3) smernice koje donosi Predsedništvo SFRJ (ili komanda strategijske grupacije) potrebno je izdavati pravovremeno...« ¹¹

U navedenom tekstu nije tačno: *prvo*, da su nosioci planiranja, organizovanja i izvođenja KŠRV na *strategijskom nivou* organi Federacije (nosilac je SSNO) i, *drugo*, Predsedništvo SFRJ i CK SKJ nisu organi Federacije. Predsedništvo SFRJ je najviši organ rukovođenja i komandovanja oružanim snagama SFRJ u ratu i miru. ¹² Predsedništvo je kolektivni šef države i kolektivni vrhovni komandant.

Sporan je deo teksta u kome autor piše da je Savezni sekretarijat za narodnu odbranu štabni organ Vrhovne komande. *Prvo*, u miru ne postoji Vrhovna komanda (KŠRV se planiraju i izvode u miru), a, *drugo*, Savezni

¹⁰ Isto, str. 71.

¹¹ Isto, str. 74.

¹² Ustav SFRJ, »Službeni list SFRJ«, br. 9974, (član 313).

sekretarijat za narodnu odbranu u ratu obrazuje štab Vrhovne komande i sa Predsedništvom SFRJ, kao kolektivnim vrhovnim komandantom, čini Vrhovnu komandu. Zbog toga Savezni sekretarijat za narodnu odbranu ne može biti štabni organ sam sebi. On jeste štabni organ, ali kao Vrhovna komanda, odnosno njen deo.

Takođe nikakvim dokumentom nije predviđeno da Predsedništvo SFRJ donosi smernice za KŠRV strategijskog nivoa. Za tako nešto i nema potrebe.

I na kraju, autor je mnogo prostora u članku posvetio posrednicima. Izostala je kritička analiza mesta i uloge posrednika u izvođenju komandno-štabnih ratnih vežbi. U praksi je proces njihovog potpunog ukidanja. Sve više se nastoji da ulogu posrednika preduzmu komande-štabovi u čijoj je nadležnosti planiranje i rukovođenje komandno-štabnim ratnim vežbama. Zadatke koje su ranije izvršavali posrednici sada izvršavaju organi komande na mnogo kompleksniji način, što bitno doprinosi racionalnosti i kvalitetu komandno-štabnih ratnih vežbi u celini.

Umesto zaključka

U članku »Klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi« pukovnik u penziji dr Gavriilo Pupiće pokrenuo je vrlo aktuelna pitanja ne samo iz oblasti klasifikacije nego i brojna druga koja su značajna za pripremu i izvođenje komandno-štabnih ratnih vežbi. Nezavisno od kritičkih primedbi koje sam izneo na neke stavove sadržane u članku, smatram članak značajnim i vrednim u celini. Vidno je da dostignuća iz prakse pripreme i izvođenja KŠRV nisu dovoljno uvažavana kod ljudi koji na zadacima KŠRV rade u visokim vojnim školama. Ipak, ovakvi članci omogućavaju razmenu iskustava i mišljenja u vezi sa pitanjima od šireg interesa za oružane snage. Za našu teoriju i praksu ratne veštine bilo bi posebno značajno da se na naučnoj osnovi izradi kompleksna klasifikacija komandno-štabnih ratnih vežbi. Za izvršenje takvog zadatka neophodno je da se formira stručni tim sastavljen od vrsnih stručnjaka iz oblasti metodologije ratne veštine i starešina koji poseduju iskustva iz prakse pripremanja i izvođenja komandno-štabnih ratnih vežbi.

S U M M A R Y

CONTRIBUTION TO THE DISCUSSION "CLASSIFICATION OF COMMAND-STAFF WAR EXERCISES"

The author argues against views presented by D Sc Gavrilko PupiĆ, Colonel, ret., in his work "Classification of command-staff war exercises". In an analysis of classification of command-staff war exercises by all criteria, and of certain views presented by Colonel PupiĆ, the author considers that some of the derived classifications are not consistent with starting points referred to by PupiĆ. He sets out his assessment that Colonel PupiĆ views the command-staff war exercises in a classical and presently somewhat abandoned manner. The author perceives a disregard on the part of Colonel PupiĆ of the scientific procedure and his relying mostly on the practice of preparation and carrying out of command-staff war exercises in military schools. His arguments are the insufficient determination of criteria for classification and the inadequacy of certain criteria for division.

The author of the article refers to the noncritical approach taken by PupiĆ concerning the existing organization and manner of directing the command-staff war exercises. Principal views of Colonel PupiĆ with which the author disagrees are: overstressing the place and role of organs and managements of the so called civil structures in command-staff war exercises, and his advocating the almost identical role of these organs and commands or staffs in these exercises, also his assigning a disproportionately great significance to the umpire apparatus. The author advocates a rationalization of command-staff war exercises, first of all by means of a critical re-assessment of their place and role in training of organs and managements of socio-political communities, socio-political organization and organizations of associated labour.

R É S U M É

UNE CONTRIBUTION A LA «CLASSIFICATION DES EXERCICES DE GUERRE DES COMMANDEMENTS ET DES ETAT-MAJORS»

Cet article ouvre la polémique avec le Colonel en retraite Dr Gavrilko PupiĆ au sujet de ses postulats exposés dans «La Classification des exercices de guerre des commandements et des états-majors». Analysant les classifications des exercices de guerre des commandements et d'états-majors selon les critères et les postulats du Colonel PupiĆ, l'auteur du présent article considère que certaines de ces classifications ne sont pas en conformité avec les points de départ qu'avait choisis leur auteur. Dans cette polémique on prétend que le Colonel PupiĆ considérerait les exercices de guerre des commandements et des états-majors d'une façon classique et quelque peu dépassée. D'après l'auteur, le procédé scientifique aurait été négligé, la seule référence faite porte essentiellement à la pratique de la préparation et de la réalisation des exercices de guerre des commandements et des états-majors dans les écoles militaires. Les arguments à l'appui seraient une détermination lacunaire des critères de classification et le caractère inadéquat de certains critères de division typologique.

L'auteur mentionne aussi le manque d'esprit critique chez le Colonel PupiĆ à l'égard de l'organisation et de la direction actuelles des exercices de guerre

des commandements et des états-majors. La place et le rôle surdimensionnés des organes et des directions des structures dites civiles dans le domaine des exercices de guerre des commandements et des Etats-majors et le plaidoyer pour un rôle à égalité de ces organes face au rôle des commandements et états-majors, de même qu'un intérêt excessif accordé à l'appareil intermédiaire, sont les principaux postulats du Colonel Pupić qui ont suscité le désaccord de l'auteur du présent article. L'auteur opte pour la rationalisation des exercices de guerre des commandements et des états-majors, avant tout par un examen critiqua de la place et du rôle que ces exercices de guerre ont dans l'entraînement des organes et des directions des organisations socio-politiques et des organisations de travail associé.

РЕЗЮМЕ

ПО ПОВОДУ ОБСУЖДЕНИЯ »КЛАССИФИКАЦИЯ КОМАНДНО-ШТАБНЫХ УЧЕНИЙ«

В статье ведется полемика с положениями полковника в отставке д-р Гаврила Пупича, изложенными в труде »Классификация командно-штабных учений«. Анализируя классификации командно-штабных учений в согласии со всеми критериями и некоторые положения полковника Пупича, автор настоящей статьи считает, что некоторые классификации не согласуются с исходными положениями, на которые Пупич ссылается. В полемике отстаивается позиция, что полковник Пупич рассматривает командно-штабные учения классическим и несколько превзойденным способом. Автор замечает, что при этом оставляется без внимания научный поступок и что опирается, в первую очередь, на практику подготовки и проведения командно-штабных учений в военных школах. Аргументацию находит в недостаточной определенности критериев для классификации и несоответствии некоторых критериев разделения.

Автор рассматривает и некритическое отношение полковника Пупича к существующей организации и управлению командно-штабными учениями. Слишком большое значение места и роли органов и руководства так называемых гражданских структур в командно-штабных учениях и почти отождествление роли этих органов с ролью командований — штабов, а также и придание, несоответствующего значения роли посреднического аппарата — это существенные положения полковника Пупича, с которыми автор не согласен. Автор — сторонник рационализации командно-штабных учений, прежде всего путем критического пересмотра их места и роли в подготовке органов и руководства общественно-политических содружеств, общественно-политических организаций и организаций объединенного труда.